

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคตาม มาตรา 57
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ชื่อผู้เขียน : นางสาวสุพัตรา ปราบปราม

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญชัย สันตสว่ง ประธานกรรมการ
2. อ. เจริญธีรวัฒน์ จันทรมบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัญหาการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ใน มาตรา 57 ให้มีการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค โดยองค์การอิสระดังกล่าว มีตัวแบบจากประชาชนที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการองค์การอิสระที่จะทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

จากการศึกษาพบว่าปัญหาในการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค มีปัญหาจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 57 ที่แม้ภาครัฐจะให้ความเห็นทางกฎหมายโดยคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กฎหมายที่จะทำหน้าที่จัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค นั้น คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พุทธศักราช 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่มีอยู่แล้ว แต่ภาคฝ่ายเอกชนมีความคิดเห็นว่า กฎหมายที่จะจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคควรที่จะมีการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งขึ้นใหม่ เพื่อให้องค์การอิสระดังกล่าว ปราศจากการแทรกแซงจากภาครัฐ ทำให้ยังไม่มีบทสรุปที่ชัดเจนในการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

จากเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้ให้ความเห็นไว้ว่า กฎหมายตามมาตรา 57 คือ กฎหมายกลางหรือกฎหมายที่มีอยู่แล้ว ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ฉะนั้นเมื่อมีกฎหมายอยู่แล้ว การจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ก็สามารถจัดตั้งโดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 อันเป็นไปตามที่ภาครัฐได้ดำเนินการโดยสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้พยายามผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้การจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้มีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้นในการออกกฎหมายรับรองการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พุทธศักราช 2522 ว่าด้วยการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และในส่วนของคณะกรรมการขององค์การอิสระดังกล่าวควรออกกฎกระทรวงกำหนดบทบาทของคณะกรรมการดังกล่าว ให้เป็นไปโดยสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคควรมีรูปแบบของคณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยตัวแทนจากประชาชน ที่เป็นสมาชิกขององค์กรเอกชนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยองค์กรภาคเอกชนดังกล่าวจะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย สามารถตรวจสอบได้และได้ทำการส่งตัวแทนเข้ามาคัดเลือกเป็นคณะกรรมการในองค์การอิสระดังกล่าว ซึ่งการสรรหาจะใช้ระบบแบบบัญชีรายชื่อโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของสมาชิกองค์กรเอกชน ที่จะได้รับเลือกขึ้นบัญชีเป็นไปตามลำดับสมาชิกจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด โดยที่องค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจะมีหลักประกันความเป็นอิสระที่จะไม่ถูกแทรกแซงจากภาครัฐ โดยองค์การอิสระดังกล่าวจะดำเนินงานโดยไม่มีฝ่ายบริหารหรือข้าราชการประจำจากภาครัฐเข้าไปควบคุมกำกับดูแลการบริหารขององค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคดังกล่าวโดยที่

1. การจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ที่ดำเนินการจัดตั้งโดยการแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
2. องค์ประกอบขององค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 15 คน

3. การสรรหาและเลือกคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค เป็นการสรรหาและเลือกตามแบบระบบบัญชีรายชื่อ

4. วิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่กำหนดทั้งคุณสมบัติ การสรรหาและการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว

5. การให้หลักประกันความเป็นอิสระแก่องค์การ คือ การที่ทำงานได้อย่างเป็นอิสระไม่มีอำนาจรัฐเข้าแทรกแซง การดำเนินการทั้งหมดตามกฎหมายจัดตั้ง

6. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎกระทรวงกำหนดซึ่งไม่เกินขอบอำนาจตามมาตรา 57 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น จะสำเร็จผลได้ก็อยู่ที่กฎหมายที่จะออกมารองรับการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคที่จะมีขึ้น เพราะองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจะมีขึ้นได้ต้องมีกฎหมายจัดตั้งตามลักษณะขององค์การอิสระโดยทั่วไป

จากการที่ผู้เขียนศึกษาปัญหาดังกล่าว จึงขอเรียนเสนอแนะไว้นั้นหากรัฐให้ความสำคัญกับผู้บริโภคอย่างแท้จริง ปังจยหลายประการที่รัฐควรปรับปรุงเร่งด่วน คือ พิจารณาร่างกฎหมาย เพื่อให้ดำเนินการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค พิจารณางบประมาณที่จำเป็นมาใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว ใช้สื่อทำความเข้าใจกับประชาชนให้ตระหนักถึงสิทธิในฐานะผู้บริโภคให้ได้รับรู้กันอย่างทั่วถึง และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ประชาชนในฐานะผู้บริโภค

Thesis Title : Problems of The Establishment of The Non-Government
Organization to Protect Consumers in Accordance with
Section 57 of The Thai Constitutional Law B.E. 2540

Student's Name : Miss Supattra Prabpram

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2003

Advisory Committee:

1. Asst. Prof. Dr. Kwanchai Suntasawang Chairperson
2. Mr. Teeravath Chantarasomboon

This thesis is concerning the problems on the establishment of the non-government organization for the consumer protection by virtue of Section 57 under the Constitution of the Kingdom of Thailand. The said Section provides the establishment of the non-government organization for consumer protection consisting of representative of consumers for giving opinions on the enactment and issuance of laws, rules and regulations and on the determination of various measures for consumer protection.

It is found from this study that the problems on the establishment of the non-government organization for consumer protection are caused by the imprecise interpretation of the Section 57. Even though the Council of State interprets that the Consumer Protection Act B.E. 2522 is the existing competence

legislation, the private sector has a view that the non-government organization should be established by virtue of the new competence legislation in order to prevent the interference of Government in the non-government organization. It is future found that the problem are not only caused by the contrast between Government and private sectors in interpreting the Constitution, but also the lack of support from Government policy in establishment the non-government organization.

Based upon the aforesaid reason, the State Council Committee (คณะกรรมการกฤษฎีกา) views that the Section 57 is the middle provision or the existing one, which is the Consumer Protection Act B.E. 2522. Then, once the law is existed, the establishment of the non-government organization is able to be established by providing the amendment of Consumer Protection Act B.E. 2522; as per the government section is trying to have the amendment to such law in order to establish the tangible non-government organization.

To be more convenient and to save time in enacting law governing the establishment of the non-government organization, some certain provisions under the Consumer Protection Act B.E. 2522 governing the establishment of the non-government organization and the Committee of the non-government organization should be amended compatible with the Constitution. And the Ministerial Regulation should be issued to define the role of the Committee compatible with the Constitution. The non-government organization for consumer protection should be in the form of Committee that consists of a public representative, who is a member of private organization, in order to conduct duty

concerning the consumer protection. Such private organization must be a juristic person in accordance with the laws, able to be examined, and it is being sent to be select as the Committee in such private organization. The selection shall be in the form of the party list on the ground of private organization member, which shall be listed from the large member to the small member. The non-government organization shall have the independence guarantee by not to have the sanction from the government. The non-government organization shall also perform by not having government administration official or permanent official to control, monitor or supervise duty of the non-government organization for consumer protection by:

1. To establish the non-government organization for consumer protection by providing the amendment of the Consumer Protection Act B.E. 2522;

2. The component of the non-government organization for consumer protection shall be consisting of the Committee for 15 persons;

3. The selection and election of the Committee of the non-government organization for consumer protection shall be selected by the party list system;

4. Method of appointment the Committee of the non-government organization for consumer protection shall be in accordance with the Ministerial Regulation that ruled in respect to their qualification, the method of selection and appointment such Committee;

5. To provide the guarantee of freedom to such organization, which is able to perform free from government sanction and conduct its performance in accordance by the laws; and

6. Authority of the Committee of the non-government organization for consumer protection shall have their authority as per the Ministerial Regulation is regulated, and such authority shall not beyond the scope of Section 57 of the Thai Constitutional Law B.E. 2540.

As per the aforementioned, it shall be successful once there shall be the legislation of establishment of the non-government organization for the consumer protection. This is because of to establishment of the aforesaid non-government organization is necessary to have the law to govern establishment of organization.

From the study, it is recommended that the Government should immediately improve several factor in order to draft the competence legislation governing the establishment of the non-government organization; to determine the essential budget for operating such draft; to make persons understood and raise their awareness on the consumer rights through the media; and to encourage persons enjoy the membership of the non-government organization for enhancing their status of consumer.